

Commissie inzake Leerlingenrechten

Beslissing

**Nr. 2023/174
van 18 december 2023**

Inzake <ouder> optredend als wettige vertegenwoordiger van <leerling>, wonende <adres>
Verzoekende partij,

Tegen <schoolbestuur>, schoolbestuur van <school>, <adres>,
Verwerende partij.

Met een verzoekschrift van 23 november 2023 heeft <ouder> klacht ingediend tegen de beslissing van <school>, <adres> om de inschrijving van <leerling> te ontbinden.

1. Over de gegevens van de zaak

1.1. <leerling> start op 1 september 2023 in het 1^e leerjaar van de 2^e graad Zorg en welzijn van <school>, <adres>. <leerling> heeft een verslag dat toegang geeft tot het buitengewoon onderwijs en wordt ingeschreven onder ontbindende voorwaarde. Op 23 oktober 2023 besluit de school om de inschrijving te ontbinden.

1.2. Met een verzoekschrift van 23 november 2023 heeft <ouder> klacht ingediend tegen de beslissing van <school>, <adres> om de inschrijving van <leerling> te ontbinden.

De verzoekende partij schrijft in haar verzoekschrift dat haar zoon <leerling> een verslag heeft voor opleidingsvorm 4 type 9. Dit schooljaar werd hij onder ontbindende voorwaarde ingeschreven in de school van de verwerende partij. Na de inschrijving heeft de verzoekende partij geen verdere communicatie ontvangen en bijgevolg ook geen signalen dat het moeilijk zou gaan op school. Op 23 oktober 2023 werd de verzoekende partij uitgenodigd voor een gesprek waarin men haar adviseerde om <leerling> te laten terugkeren naar het buitengewoon onderwijs. Het was haar niet duidelijk dat de inschrijving zou worden ontbonden en wat de precieze gevolgen zouden zijn.

Na de herfstvakantie is <leerling> verder naar school blijven gaan. Op 20 november 2023 heeft de verzoekende partij het officiële document ontvangen met een summiere motivering van de ontbinding

van de inschrijving. Hiermee kwam eindelijk een einde aan de onduidelijkheid rond de inschrijving. De verzoekende partij herkent haar zoon niet in deze motivering en kan niet beoordelen of de school van de verwerende partij voldoende inspanningen heeft geleverd om het traject van <leerling> te doen slagen. Ze schrijft dat ze als ouder niet werd gehoord of werd meegenomen in het proces. Het is de wens van <leerling> om op de school van de verwerende partij te kunnen blijven.

De verzoekende partij bezorgde de Commissie inzake Leerlingenrechten ook het document 'Weigering of ontbinding van een inschrijving van een leerling om een andere reden dan capaciteit of volzetverklaring' en het verslag dat toegang geeft tot het buitengewoon onderwijs.

1.3. Op 15 december 2023 heeft de verwerende partij haar verweerschrift overgemaakt aan de Commissie inzake Leerlingenrechten.

De verwerende partij geeft een overzicht van alle contacten en overlegmomenten. De eerste week van juli was er een eerste verkennend gesprek over een mogelijke inschrijving. Op 7 juli 2023 was er een intakegesprek en op 5 september 2023 volgde er een tweede gesprek. Tijdens deze gesprekken heeft de school van de verwerende partij de mogelijke bezorgdheden en moeilijkheden besproken met de verzoekende partij. Op 5 september 2023 werd de ondersteuning opgestart. Op de portretterende klassenraad van 12 september 2023 heeft de begeleidende klassenraad de nodige informatie ontvangen van de leerlingbegeleiding en de leerondersteuner. Op 18 september 2023 was er een overleg tussen de school van de verwerende partij, het CLB en de leerondersteuner. Op 26 september 2023 heeft het CLB tijdens een overleg met de verzoekende partij de mogelijke moeilijkheden aangekaart. Op 3 oktober 2023 was er de herfstklassenraad; hier waren ook het CLB en het leersteuncentrum aanwezig. Op 23 oktober 2023 vond de toelatingsklassenraad plaats en op 26 oktober 2023 werd de beslissing meegedeeld door de school van de verwerende partij en het CLB. Op 16 november 2023 stuurde de school de verzoekende partij een e-mail via Smartschool met de schriftelijke beslissing; op 20 november 2023 werd het officieel weigeringsdocument via e-mail bezorgd.

De verwerende partij licht ook de motivering toe van de beslissing om de inschrijving van <leerling> te ontbinden. <leerling> komt niet toe aan zelfstandig werken, plannen en organiseren. Hij heeft bijna een-op-eenondersteuning nodig; de school van de verwerende partij kan niet tegemoet komen aan deze zorgvraag. <leerling> zit in een woelige klas van dertien leerlingen die bijna allen bijzondere leernoden hebben. Omdat hij in deze klas zeer veel prikkels ondervindt, neemt hij vaak een time-out en mist hij belangrijke informatie. De school is niet in de mogelijkheid om hem voldoende rustmomenten te bieden. <leerling> heeft het ook erg moeilijk met fysieke aanrakingen. In een praktische studierichting binnen het domein Maatschappij en welzijn zijn aanrakingen echter niet te vermijden. In Zorg en welzijn worden leerlingen opgeleid om zorgvragers te ondersteunen, ook in hun fysieke noden. Ook het oefenen van sociale vaardigheden behoort tot de leerplandoelen, maar <leerling> geeft aan dit niet te kunnen. De klassenraad kijkt vooral naar het toekomstperspectief van <leerling>, zijn leerkansen en zijn welbevinden en is ervan overtuigd dat hij het niet tot een goed einde kan brengen in deze studierichting. De klassenraad is van mening dat een school voor buitengewoon onderwijs hem de zorg kan bieden die hij nodig heeft.

De verwerende partij bezorgde de Commissie inzake Leerlingenrechten ook:

- Het verslag van het gesprek van 5 september 2023;
- Het verslag van de eerste ondersteuningsmaatregelen van 5 september 2023;
- Het verslag van de portretterende klassenraad;
- Het verslag van de herfstklassenraad van 3 oktober 2023;

- Het verslag van de toelatingsklassenraad van 23 oktober 2023.

1.4. Op 13 december 2023 heeft het <CLB> zijn toelichting bezorgd bij het dossier. Op 7 september 2023 meldde de school van de verwerende partij aan het CLB dat <leerling> was ingeschreven onder ontbindende voorwaarde. Op 19 september 2023 was er een overleg tussen het CLB, het leersteuncentrum en de school over de opvolging van <leerling>. Het CLB is op zoek gegaan naar het verslag van <leerling> en bezorgde het aan de school. Op 26 september 2023 was er een overleg met de verzoekende partij, de leerondersteuner, de school en het CLB. De eerste indrukken werden besproken: de positieve elementen en de dingen die moeilijk liepen. Er was twijfel over de haalbaarheid van het traject. De leerondersteuner is aan de slag gegaan met de bezorgdheden en het CLB heeft contact opgenomen met het vorige CLB om na te gaan of opleidingsvorm 3 een oplossing zou kunnen zijn. Het vorige CLB informeerde het begeleidende CLB dat een overstap naar het gewoon onderwijs nooit in overweging werd genomen. Het traject in opleidingsvorm 4 is vastgelopen omdat er geen scholen zijn die de juiste richting aanbieden in opleidingsvorm 4. Opleidingsvorm 3 werd nooit verder verkend omdat <leerling> cognitief wel wat in zijn mars heeft.

Op de tussentijdse klassenraad van 3 oktober 2023 waren ook het CLB en de leerondersteuner aanwezig en werden de krachten, de bezorgdheden en de aanpassingen besproken. Op de klassenraad van 23 oktober 2023 was ook het CLB aanwezig en werd besloten om de inschrijving te ontbinden. Op 26 oktober 2023 werd de beslissing besproken met de verzoekende partij. De verdere mogelijkheden werden besproken en het CLB plande samen met de verzoekende partij een bezoek aan de school voor buitengewoon onderwijs <school 2>. Op 10 november 2023 vernam het CLB van de leerondersteuner dat de verzoekende partij geen schriftelijke bevestiging had ontvangen van de ontbinding van de inschrijving. De verzoekende partij had ook aangegeven niet akkoord te zijn met een overstap naar het buitengewoon onderwijs. Op 14 november 2023 informeerde het CLB de school van de verwerende partij over de correcte procedure met betrekking tot een inschrijving onder ontbindende voorwaarde. De school had de procedure niet gevolgd omdat ze hiervan niet op de hoogte was.

Hierna volgden nog talrijke overlegmomenten om een oplossing te zoeken en te bekijken of <leerling> definitief kan ingeschreven worden. De school heeft besloten om de behandeling van de klacht door de Commissie inzake Leerlingenrechten af te wachten en hoopt ook meer duidelijkheid te krijgen over het verdere verloop van de inschrijving. Er heerst immers onduidelijkheid over wat er gebeurt met de inschrijving van <leerling> als de Commissie inzake Leerlingenrechten de klacht gegrond zou verklaren. Volgens de juridische dienst van de koepel volgt er dan opnieuw een inschrijving onder ontbindende voorwaarde. In de tussentijd verbinden de school en het CLB zich ertoe om <leerling> op een correcte manier te ondersteunen en om samen met de verzoekende partij naar een aanvaardbare oplossing te zoeken. Omdat het CLB de indruk heeft dat de taalbarrière een goede communicatie soms in de weg staat, werd besloten om de hulp van een tolk in te schakelen.

2. Over de ontvankelijkheid van de klacht

De klacht inzake de niet-gerealiseerde inschrijving is naar de vorm en binnen de termijn regelmatig ingesteld.

3. Over het procedureverloop

3.1. Er werden geen leden van de Commissie inzake Leerlingenrechten gewraakt.

3.2. De verzoekende partij, de verwerende partij en de LOP-deskundige werden op 4 december 2023 per e-mail geïnformeerd over de zitting van 18 december 2023 van de Commissie inzake Leerlingenrechten.

3.3. De **verzoekende partij**, bijgestaan door de heer <naam> van het Steunpunt voor Inclusie, verschijnt ter zitting en bevestigt bovenstaand feitenrelaas. Ze verduidelijkt dat <leerling> vorig schooljaar naar een school voor buitengewoon onderwijs ging, maar dat hij volgens het CLB met een beetje hulp van de school ook naar een school voor gewoon onderwijs zou kunnen gaan. Omdat <leerling> erg behulpzaam is, hadden de leerkrachten van zijn vorige school gezegd dat Zorg en welzijn een goede richting zou zijn voor hem.

<leerling> is een beetje trager en moet er ook nog aan wennen dat sommige regels in de nieuwe school wat strenger zijn, maar verder loopt het goed op de school van de verwerende partij. De verzoekende partij herkent haar zoon niet in hoe de school hem beschrijft. Ze vindt dat de school problemen uitvergroot en niet eerlijk is in haar beoordeling. Zo heeft <leerling> volgens haar nooit problemen gehad met fysieke aanrakingen. Daarbij heeft de school nooit met haar besproken dat dit een probleem was. De verzoekende partij merkt op dat het belangrijk is om de noodzaak van de fysieke aanrakingen te duiden voor <leerling>. Hij zou hier wel mee kunnen omgaan, mits hij de nodige duiding krijgt. Ze wijst er ook op dat alles nog nieuw is voor hem en dat hij tijd nodig heeft om te wennen aan de nieuwe omgeving en de nieuwe leerkrachten. De motivering van de ontbinding is gebaseerd op de beginfase. De verzoekende partij gelooft dat hij een schooljaar de tijd nodig zal hebben, maar stelt ook vast dat hij nu al betere resultaten behaalt. Met de ondersteuning en de hulp van de school doet hij het redelijk goed. <leerling> wil graag op de school blijven en de verzoekende partij is ervan overtuigd dat het niet goed zou zijn om hem nu van school te veranderen.

Het Steunpunt voor Inclusie werd pas na de herfstvakantie betrokken. Op dat moment was er veel onduidelijkheid over de inschrijving en over hoe het verder moest. De verzoekende partij had geen weigeringsdocument ontvangen. Daarnaast zijn ook andere dingen niet correct verlopen: de verzoekende partij werd te weinig betrokken bij het traject, de motivering van de ontbinding is niet gebeurd op basis van de criteria en het is onduidelijk welke aanpassingen als disproportioneel worden beschouwd. Het organiseren van een toelatingsklassenraad was niet aan de orde in deze procedure. De verzoekende partij vindt ook geen afweging terug van de mogelijkheid tot een individueel aangepast curriculum.

De verzoekende partij begrijpt dat de verwerende partij bezorgd is over de vraag of de studierichting Zorg en welzijn <leerling> wel een toekomstperspectief kan bieden, maar wijst er ook op dat er binnen het werkveld mogelijkheden zijn tot individueel maatwerk. Een stage komt bovendien pas in de 3^e graad aan bod. De verzoekende partij vindt dat de verwerende partij zich nu niet mag uitspreken over de toekomst en dat ze haar pedagogische keuze moet respecteren.

De **verwerende partij**, vertegenwoordigd door mevrouw <naam>, directeur, verschijnt ter zitting en bevestigt bovenstaand feitenrelaas. Ze betreurt dat de klacht wordt beoordeeld op het niveau van de procedure. Ze erkent dat het officiële weigeringsdocument niet tijdig werd verstuurd, maar benadrukt dat de school van de verwerende partij inspanningen heeft geleverd om op verscheidene momenten te communiceren met de verzoekende partij. De beslissing om de inschrijving te ontbinden werd ook mondeling toelicht door de school en het CLB. Omdat het duidelijk is geworden dat het niet altijd evident is om de verzoekende partij mee te nemen in de communicatie, werd afgesproken om in de toekomst de hulp van een tolk in te schakelen.

De verwerende partij haalt aan dat <leerling> zelfstandigheid mist. Hij blokkeert snel en heeft individuele begeleiding nodig om hem tot bepaalde stappen te krijgen. De school van de verwerende

partij kan hem die een-op-eenbegeleiding niet bieden. Met uitzondering van één leerling hebben alle leerlingen in de klas van <leerling> bijzondere noden. Daarnaast vindt de verwerende partij het belangrijk dat <leerling> naar de juiste studierichting kan worden georiënteerd. De richting Zorg en welzijn heeft een uitgesproken sociaal karakter en leidt naar een beroep in de zorgsector. In de 2^e graad wordt de basis gelegd voor de 3^e graad en leren de leerlingen de indirecte zorgtaken, zoals koken en huishoudelijke taken. In de 3^e graad komt ook een stage aan bod met kinderen en oudere zorgvragers. De school maakt veel aanpassingen voor <leerling>, zoals hem taken alleen laten doen waarvoor hij anders zou moeten samenwerken. De verwerende partij vreest dat <leerling> zal blijven aanlopen tegen zijn beperkingen en is bang dat verdergaan in deze richting zijn welzijn en toekomstmogelijkheden in gevaar zal brengen.

De verwerende partij benadrukt dat haar school een warme en zorgzame school is, die zich erg inzet voor haar leerlingen. Daardoor voelt <leerling> zich goed op school. Maar dit vraagt veel inspanningen van de school, inspanningen die ze niet kan blijven volhouden.

Het CLB, vertegenwoordigd door mevrouw <naam>, vult aan dat het contact heeft gehad met het CLB verbonden aan de vorige school van <leerling>. De verzoekende partij had het recht om <leerling> in te schrijven in een school voor gewoon onderwijs, maar dit was niet het advies van het CLB. Omdat het moeilijk was om de afstand tot de vorige school in <gemeente> te overbruggen, is de verzoekende partij op zoek gegaan naar een school dicht bij huis. Maar in <gemeente 2> is er geen aanbod voor opleidingsvorm 4 type 9. <leerling> was aangemeld bij <school 3> in <gemeente 3>, een school die opleidingsvorm 4 aanbiedt, maar daar is hij op de wachtlijst blijven staan. Ook volgend schooljaar is er geen garantie dat hij plaats zal hebben in opleidingsvorm 4. Het CLB begrijpt dat het belangrijk is voor <leerling> om naar een school dicht bij huis te kunnen gaan.

Het CLB licht toe dat <leerling> niet asociaal is, maar dat hij het wel moeilijk heeft met onvoorspelbare reacties en geluiden in de klas. De leerkrachten geven hem individuele instructies, maar omdat er vaak veel rumoer is in de klas maakt dit het lastig voor hem om de instructies op te nemen. Er is een bezorgdheid dat zijn welbevinden onder druk zal komen te staan. Met behulp van stappenplannen heeft de leerondersteuner geprobeerd om de zelfredzaamheid van <leerling> te verbeteren, maar ook dit liep niet goed. Als er niemand naast hem zit dan vindt hij het moeilijk om te werken aan een opdracht.

Het CLB was ervan op de hoogte dat de school een afweging moest maken van de redelijkheid van de aanpassingen binnen het gemeenschappelijk curriculum, maar was niet op de hoogte van de termijn waarbinnen de beslissing van het ontbinden van de inschrijving schriftelijk moest worden meegedeeld.

4. Over de gegrondheid van de klacht inzake de ontbinding van de inschrijving

4.1. Artikel 253/6, §2 van de Codex Secundair Onderwijs bepaalt dat een schoolbestuur van een school voor gewoon onderwijs leerlingen die beschikken over een OV4-verslag onder ontbindende voorwaarde inschrijft. De terbeschikkingstelling van dit verslag door de ouders gaat samen met de verbintenis van de school tot het organiseren van overleg met de ouders, de klassenraad en het centrum voor leerlingenbegeleiding over de aanpassingen die nodig zijn om de leerling mee te nemen in een gemeenschappelijk curriculum.

Datzelfde artikel bepaalt dat de school op basis van overleg met de ouders, de klassenraad en het centrum voor leerlingenbegeleiding, binnen een redelijke termijn na de inschrijving en uiterlijk binnen 60 kalenderdagen na de effectieve start van de lesbijwoning beslist of de aanpassingen die de leerling

nodig heeft om hem mee te nemen in het gemeenschappelijk curriculum proportioneel dan wel disproportioneel zijn. Als de school de wijzigingen disproportioneel acht dan wordt de inschrijving ontbonden op het moment dat de leerling is ingeschreven in een andere school, maar uiterlijk een maand na de ontbinding (vakantieperioden niet inbegrepen).

De Commissie inzake Leerlingenrechten stelt vast dat de school van de verwerende partij zich enkel lijkt uitgesproken te hebben over de mogelijkheid tot slagen van <leerling> maar daarbij niet de redelijkheid van de aanpassingen aan de hand van objectieve criteria in overweging nam.

De Commissie inzake Leerlingenrechten is dan ook van oordeel dat hiermee een fundamentele vereiste ontbreekt in de overweging van de redelijkheid van de aanpassingen met de daaropvolgende ontbinding. Hierdoor is de Commissie inzake Leerlingenrechten van oordeel dat de ontbinding van de inschrijving van <leerling> niet conform de decretale bepalingen gebeurde en het recht op onderwijs van <leerling> werd geschaad.

4.2. Artikel 253/26 van de Codex Secundair onderwijs bepaalt dat een schoolbestuur dat een leerling weigert, dit binnen een termijn van zeven kalenderdagen schriftelijk of digitaal aan de ouders van de leerling en AGODI moet mededelen. De Commissie inzake Leerlingenrechten moet vaststellen dat de mededeling van een niet-gerealiseerde inschrijving niet werd bezorgd aan de ouders en aan AGODI. De Commissie inzake Leerlingenrechten is van oordeel dat de ontstentenis van een weigeringsbeslissing als een niet-gemotiveerde beslissing moet worden gevat en dat er dus niet werd voldaan aan de voorwaarden in artikel 253/26 van de Codex Secundair Onderwijs waarmee een schoolbestuur de inschrijving in een school kan weigeren.

4.3. Artikel 253/30, §2 laatste lid van de Codex Secundair Onderwijs bepaalt dat bij een klacht tegen een ontbonden inschrijving, de leerling ingeschreven blijft in de school tot het oordeel van de CLR aan de betrokkenen kenbaar is gemaakt. De termijn van een maand om na de beslissing tot ontbinding ingeschreven te blijven wordt opgeschort.

§3 van hetzelfde artikel bepaalt dat wanneer de klacht ongegrond is bij een ontbonden inschrijving de ouders hun kind binnen de vijftien kalenderdagen na het ontvangen van de beslissing in een andere school moeten inschrijven.

§4 van hetzelfde artikel bepaalt tenslotte dat wanneer de Commissie inzake Leerlingenrechten een ontbinding niet of niet afdoende gemotiveerd acht, de leerling zijn recht op inschrijving kan laten gelden.

Artikel 253/6 §2, 2de lid van de Codex Secundair Onderwijs bepaalt dat wanneer een school niet tijdig beslist of geen beslissing neemt over de redelijkheid van de aanpassingen, de inschrijving gerealiseerd is.

De Commissie inzake Leerlingenrechten stelt vast dat er bij de verschillende partijen en het CLB verwarring heerst over het gevolg voor de inschrijving van <leerling> indien de Commissie inzake Leerlingenrechten van oordeel is dat de klacht van de verzoekende partij gegrond wordt verklaard.

Door de samenlezing van bovenstaande artikelen van de Codex Secundair Onderwijs is de Commissie inzake Leerlingenrechten van oordeel dat – wanneer de verwerende partij de beslissing van de Commissie inzake Leerlingenrechten wenst te volgen en de klacht gegrond wordt verklaard – zij de inschrijving van <leerling> als gerealiseerd dient te beschouwen.

4.4. In de onderhavige zaak hebben er zich geen feiten of handelingen voorgedaan die de Commissie inzake Leerlingenrechten ertoe nopen aan de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming een terugvordering of inhouding van werkingsmiddelen te adviseren.

Het niet uitvoeren van deze uitspraak in deze zaak kan aanleiding geven tot een advies aan de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming tot een terugvordering of inhouding van de werkingstoelagen.

BESLISSING

Gelet op de Codex Secundair Onderwijs, inzonderheid artikel 253;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering over het inschrijvingsrecht in het basisonderwijs en het secundair onderwijs van 7 oktober 2022;

Gelet op het ministerieel besluit van 9 november 2012 houdende de aanstelling van de voorzitter en de leden van de Commissie inzake Leerlingenrechten zoals gewijzigd;

Gelet op het huishoudelijk reglement van de Commissie inzake Leerlingenrechten van 10 september 2018;

Na beraadslaging

Met eenparigheid van stemmen,

Enig artikel

De klacht van 23 november 2023 inzake de ontbonden inschrijving van <leerling> door <school>, <adres> is ontvankelijk en gegrond.

Aldus uitgesproken te Brussel op 18 december 2023.

De Commissie inzake Leerlingenrechten was samengesteld uit:

De heer Bertel De Groote, voorzitter,
De heren Bengt Verbeeck, Jan Fiers en Joël Boussemaere, effectieve leden,
Mevrouw Eline De Neef, secretaris.

Opgemaakt in twee originele exemplaren, waarvan één exemplaar voor elke partij

De secretaris

De voorzitter

E. DE NEEF

B. DE GROOTE